

ایڈیٹر و پبلشر عبداللطیف الکریم پرنٹنگ پریس ٹیلی فون 302 فخر ڈھلور یونیورسٹی کیمپس فیز 1 جناح روڈ کونڈیخان تالان کرے

104 اپریل 2023ء

روحناصل فلسفہ

روحنا برکت والا ثواب بنا عافان مُست خلقت گڑا اس کنگ و دوئی کنگ کن نت و دخلنگ و شروع کرینے گڑا اس ثواب کنگ نا رندا لگوک و وخت اس کہ راج انا بھلوکچ اس پیسہ کنگ نارند اش خوار و درپردر ختلنگ۔ روحنا نا ثوابنا ثواب زیت کنیا نا است خواہی کروک اک خلقت و پنگ نا کپروک و چر جوئی سے نابنا و کرینو۔ داؤتختین اش مسلمان تے کن بھاز بھلو اہیت اس تنگ کہ داؤی کتاب عظیم قرآن پاک شیف منے۔ ولے مسلمانک داؤا اش انت عمل کنگ و، دانفوز ناہیت سے۔ اینو سرمایہ داری ناہر انظام بچ آ دنیا و گھیر کرینے دا نظام ناردا سرمایہ دار ولس بندغ ناچ و فکر اس مفک ولے ولدا ہم ہراملک اک اینو سرمایہ کاری ناہایت پنی اریز اوڑے مذہبی وایلو خاص انگا وے و توہیت لس دے تیان زیت اڑانی مریک وخت اس کہ ن ہرالفک تینے ہمو مذہب ناہیر و کار پانہ ہرا غٹ آن زیت انسان ناقح آ آتا تنگ نا تینے زموار پارینے و تختین اش دا ہمو مذہب و ہرا غریب و بے وس آ آسرا نی نا سوب ارے۔ ہندن دا انسانیت نا غٹ حق آتے پہہ کرینے۔ حضور سرور کائنات منگ آن پدہم غربتی اش تینا زند و مدہیفنگ آ خوش کس ہندن اونا صاحبہ رضی اللہ تعالیٰ علیہم اجمعین اک ہم ہندا وڑتینا زند و تیر کریر کہ ایلو قوا حق آ دوشا غٹ آن پاریز کریر۔ ولے اینو

نناراج ہر اک مسلمان راج اس پائنگک داڑے مسلمانک مسلمان تا دو آن باس اسکان مسنو۔ پوریا گری ہر حضور اقدس نا سنت پائنگک، ہموئی ہم داسہ بے ایمانی کاٹم ہرینے۔ راج ہرا وڑ و داوے امرزند تیر کرینی و دا امر گین منگ یک، دا تو بھاز مرغن و گپ وتران اسے بنداوی سوچ دادے کہ اسلام ائی ہرا وڑ بھاز مقدس و بیہرہ ثواب کنگ کن و، اوئی ہم اسلامی زندا نا کل فلسفہ غاتیان چپ پوریا گرک خلقت ناسو تیا و۔ روحنا نا ثوابنگ آن مُست حکومت نا کنڈ آن ہرا وڑ انا دعواک کننگر و اوقازی آ عمل مفک۔ داہایت پراس کٹرول کمیٹی جوڑ کننگر، ہرافتا کاریم کینی و تو ننگ کن گام گنج کنگ و، ولے او فتنے یا تو کس اس منیک، یا تو گڑا اس مل و ترس آ تیان پدا وکف خن تے خر کیرہ۔ دکاندارک و پوریا گرک خاص وڑا اس سو سودا کروک آ قصاب اک خلقت ناخ آ کچوتے پیری ایترہ۔ دال سوزی و پین گن خور نا گڑا اک ہم کین مریرہ۔ ولے اسہ پکڑا ریڑھی والاس ہندن و ہم ارے ہرا پڑو کرینے کہ او روچہ مبارک نا ثواب حکومت نا پڑو کروک آ نرغ آ تیان ہم کم نرغ تنگ، او پارے کہ ”ای یازندہ ٹو کنیا کیوہ، داؤ ہرا کنارو گزار کن بیہرہ 25 دے نا سے، اوئی ای ای گم کنیا کیو تے انت آن اس کاہک؟“ داننا ڈیہہ اش تینا وڑا انا کروک آ اوکیو پڑو و، ہرائی تینا مشاء اش روچہ مبارک نا ثواب گڑا تے اڑان کنگ نا پانگنا۔ ناہیدے کل چنکا بھلا پوریا گرک ہندا وڑا نارویہ اس دوئی کیر، و شعوری وڑا اش اسلام و روچنا اصل فلسفہ و موئی تیر۔

درخت

مولانا وحید الدین خان

غنوار حیات

went down into the homely matrix of the common earth. Those who till the soil of garden understand the analogy. Our interests have so centred on gathering the fruit that it has been easy to forget the cultivation of the root. We cannot really prosper and have plenty without first rooting in a life of sharing. The horn of plenty does not stay full unless first there is rooting in sharing.

درخت نا اسرٹج اس بڈ اس مریک وارٹی شیخ ات تے روتہ غاک۔ درخت نا ش و شیخ اس بوز مریک، کم بھاز ہنداش و شیخ اس شیف ڈغارائی انا روتہ غا ناروشم ائی کڈ مریک۔ درخت تینا وجود ناہمہ شیخ و خرن و گواچنی سینا دروشم ائی ہمو تم چست کنگ یک، ہرا تم اوتینا ہمہ شیخ و ڈغار ائی کڈ کنگ کن تیار مریک۔ درخت نا دامثال انسانی زندا کن خدا نا پارہ غان شیخ سے۔ داڑان ہندا معلوم مریک کہ زندگی نا تقیرہ سویری کن مخلوق و انت کرینی تمک۔ اسرے کئی مفکراس لکھت: Root downward-fruit upward. That is the divine protocol. The rose comes to perfect combination of colour, line and aroma atop a tall stem. Its perfection is achieved, however, because first a root

عائتہ تخت یک۔

او شیف آن بوز مون متی کاہک ندک

روتہ غاک شیف، میوہ غاک بوز۔ دا خدائی ناصول و۔ گلاب نا بھل رنگ وز بادنا سر آئی و گلہ ستاسے، ہرا اسرٹج ایسا بوز آن درشان مریک۔ ولے دا آب ڈون دوئی مریک کہ اسیکا اسر روتہ اس ڈغار کڈ کرینی تمک۔ ہمو بندغ اک ہرالفک ڈغار آ کشت و کشار کیرہ، ناغوانی کیرہ، اودا اصول و چارہ۔ ولے نئے میوہ دوئی کنگ تون داش زیت آستخوانی ارے کہ نن روتہ غاتا ماس خلنگ و زواس ہوش آن دینہ۔ نن ہموٹ اسکان گواچنی شونہالی و آسودہ دوئی کنگ کپہ ہرا وخت اسکان نن تینا اجتہی زندا تینا روتہ غاتے عینین۔ سرجم شونہالی و شنداری اجتہی زندا روتہ غاتے تخت کنگ آن بیدس ممکن اف۔ درخت ڈغار نا زی آن چست مریک۔ ولے او ڈغار نا تہی تینا روتہ

فلسفہ و امر خوانگے؟

عابد عدید

اور جدلیاتی مادیت نا گپ و کروک آ ہر راج غٹ آن مست مادیت نا تاریخ و بیہرہ خواہن بلکن حفظ کین۔ و دا وخت آ سوشلزم بلوچ راج کن مرگ اسے دن کہ گریز بلوچستان ناہیت و کروک اک ہم اسمعق اس ختنگ و..... آن اسر جغرافیہ اس اسر کرک (ساحل) اس، گنج انگا ویلہ غاک، اسٹی و سیوت قوم اسے کن اہیت اس تھے، بو گڑا اوہم انسانی حق اناہیک جوڑ کر سارہ بلوچستان ناہیت و کروک..... بلوچ راہی سرگزڈہ غاک ہرا گڑا اختلاف تنگ و ایلمی سرپند

فلسفہ نا فریشانی داوے کہ ولے آن تے سرچند منگ سزا اف۔ ویل آ آ تازی ویل و فریشایک و..... اسخے کہ مارکزم مادیت نا ہندا و۔ نا سخت اصل دا اف کہ نن بیہرہ فلسفہ و خوانن..... اسر سخت اس دا ہم منگ یک کہ ہرا وخت آن جدلیات و مادیت نا گپ و کیوہ تو نا مون آرا لوز الی بریرہ۔ مادیت و جدلیات دا ہر دو سر آ لوز آ سخت آن مراد داوے کہ مادیت جدلیاتی مریک۔ نن دا ہم چاندہ کہ مادیت مارکس و اینگلز کرن ائی غٹ مادیت نا ست بڑی کروک آتا گڑا اس ہیبت اک اشتراکی کسر۔ بلوچ راج اتون اوار

منگ و، اسٹ بلوچستان، انگیو جغرافیائی گریز بلوچستان، داسر A اتا طاقت 2 مرے او جنما ہیبت اسے کہ نن تصویر آن تقورات آتسکان سرمرین، داڑے دا اختلاف مادی بندا ونگ نا و، ہرا نا سوب آن گڑا اس بندغ مزل و زوسر منگ کن مادی فلسفہ ناہیت و کنگ آن گڈ ہم مادیت اسر جنگو ژواں سوشلزم و بریرہی نا ہیبت وے کے تو دا وخت اسکان داخلہ کہ مش آ تو لوک و..... اسخے کہ سوشلزم و سوشلزم اش ڈغار و اسان نا کچ فرق ارے۔ ☆☆☆☆☆

دروغ

ذات اتون ہم دروغ تزنگ یک، ولے انسان اللہ پاک تون دروغ اسر بندغ یا ثوبی اسے نا باروا کست آن ہیبت کنگ یک۔ انسان تینا پوریا تینا گڑا اسے حقیقت آن پیش بیان کنگ و ہرلک۔ اینو پک تینا ر دیک و منگ تو وختی فائدہ نیسکان کن دروغ تزنگ۔ دنیا تیچ و مذہب اس دروغ و جوان ع کاریم اس گوندتے۔ تاریخ اصل پانگ یک کہ دنیا تی اولی دروغ و نماز خواننگ نا دروغ، روچہ تو ننگ نا حضرت آدم و بی بی حوا و دروغ اش دا پارے کہ فلانی درخت نا میوہ غاتے کنگ آن نما تنگ ملنگر، و ہم ہر گڑا اس حقیقت و خورے۔ حضرت آدم تون شیطان نا وں چلیکتو، ولے بی بی حوا نا است اش و سوسہ جاگہ کرے، اسر دے بی بی حوا حضرت آدم و بارے دا درخت نا میوہ غاتے کنگ آن نن ہر گڑا نا حقیقت و خند۔ بھاز اک پارہ راست انگا ہیبت داوے بی بی حوا اللہ تعالیٰ نا ہم و گیر ام کرے (اللہ عالم) گڑا چونکہ شیطان نا اہیت غلط کس، و دروغ اس کس کہ داڑان راتیک پاش مریرہ، گڑا دا اوکیو دروغ نا درجہ تنگ تینے دیوال اسے نا تارم و کج اسے انسان ہموٹ دروغ جن مریک ہرا تم تینا غلط و کاریم اس دنیا غان ڈنگ اک کئے سوچ کریر، ہرا گک کاسہ؟ گڑا ای انت ورندی ایو؟ اگر راست پادوزی کن کاوہ تو شرا نی رسوا ریوہ۔ اگر دروغ تزیت تو نبی پاک تون ان کاریم بلیک۔ بھاز بندغ اک عادت آن ہم دروغ ترہ۔ جاگہ او دلدا جس آرا غا دزی ناہیت و چپ کنگ کن ہم دروغ تزک۔ دروغ انسان و سنے دین نا یک سنے دنیا نا اللہ پاک دروغ سوز آن بھاز خار کییک۔ انسان اسر انسان اسے تون دروغ تزنگ یک اسر ہر اسکان تینا

مصرانا فرعون نا پشت در پشت بادشاہ تیان اسر رعبدار و بادشاہ سے نا پن ”فرعون یوسرکف“ نکد۔ ہرا مصر آ نصاب، رحمدلی، پاداری و سوگواری اش بادشاہی کرے۔ اوتینا رہبیت تون مہر کریک۔ اوخت آ تو ننگ تون اسر سوگو نرزور و فوج اس بچ کرے داوے دیک ریگ آتینی پرینت نا پرمان کرے۔ داؤ و او دا خاطر کن کرے کہ او ریک و بیجان تینی ہندی قبیلہ غانا کاٹم و کنگ کے، ہرافتے اونا بھلاک اوقاف تھی و دوئی کنگ کن گوجالاسر۔ او آلم تے پارہ۔ وکر خلق ووستی تے ہم ہم کسرا اوقاف مال و مٹی تے مال نغیبت نا وڑا ڈریرہ۔ دکان بیدس پر اسن شاری تینا جلیو ہم کریرہ۔ اونا فوج دا ناروا دا ڈرل آتے بیداری اش چنگھ آن پد پدی بس تو اوڑ تون بھلوکچ اسے نی بندی، مال و ساہدارا سرگ کرے۔ داؤ و اوتینا زور و مٹے۔ نئے بیہرہ تینا بلکن مصرنا بین و روشنا کرے۔ داسر اسر گڑا اس ہم او فتنے خلیس و بیہم انا گواچی کنگ کنو کر۔ او تینا اس و بے چیت آقبیلہ و خود بین آ تیان آ جو کر بیس۔ داسر او اسن درکھ انا پچتری نا کیرغ آن تہر انا معاملہ غانا کچنی ٹی گنگ نا کتوم و چنا تا آجت کن وڑو ڈول اس کنگے۔ او مرک جوڑ کرنے کارینتھے، و تین کن اسوان ائی اش شرفدار و اہرام اس تھے۔ اسوان اونا ختنگہ نکد۔ اونا دور حکومت اسن ایمنی، ازگاری، و ماڑی تنگ نا بے مٹ و دور اس نکد۔ بادشاہ تینا شرفندی اش آسرات و زند اس تدیفنگ نکد۔ اونا اسٹ اس نا مہران، ہرا دے او کنگ تینا بادشاہ تون کریر، ہم اس پڑک۔ داونا داوے نن بڑو کوہلی عہد بیدار آت خلوص آن روشنا کرے۔ ہرالفک تینا بادشاہ نا خدمت نا وخت آ بھاز مہر و است خواہی نشانی کرے۔

بادشاہ یوسرکف کل و بشقا

”اے بادشاہ نن نے دانائی و حکمت آن سر تو کرین۔ گڑا ائی ایلو ہیا داخس پت اسخے کیسہ۔“ دیونا نا کرک آ ہیبت آ تیان بادشاہ بیکس، و است ائی تے ڈمک اس کاٹم ہرنے گڑا او بھاز عاجزی و پوی و اشد ورندی تیس ”اے مقدس آخوہ، ائی تینا اس نا خدمت و است اناخت اش کرینت، ہرا نا ورندی ٹی او کنگ کتون مہر کیرہ۔ ائی تینا سنگت آتو نن مدام سخت کرینت، گڑا او کنگ ہم کتون سخت کیرہ۔ گڑا انا ملاحتی انت اسے نا؟“ آسمان آن کین عو قوار اس ورندی تیس: ”ہر، درخت آتیا آخس پن مریرہ، ہرافتا لڑک جی و خرنی اس تالان کیرہ۔ دا ہم ہر کہ اوقاف تالان مروک آسپنا تی آخس بندغ تورہ و دے انا باس انگا پڑا نن تیرے رکھ، داونا پھل تے کنگرہ..... ولدا ہندا درخت و سیل اش ہر، شیخ اش تو کنگ اودے امرقاڑ کیرہ۔ داونا پڑا اک ترہ، گڑا درخت اسر ناڈا اس جوڑ مریک۔ کس پائے اسر با زوفک و لاش اس مرے، ولدا داہر کہ خلقت اوڑاں آخس بے تعلق مریک، اونا لڑتے گڈک، و اوہینا خاخر لنگ نا کاریم بلیک۔“ فرعون تینا محل اپدی بس۔ او بھاز مومنا ولول نکد۔ او وار وار آ پڑت اش گمانی جاشین وے پارے ”ای شاہدی آن بیدس درد ناچ و وڑا سے چاچا منگ کن لہیرہ۔ ای اسر وڑا اس تھینت، ہراڑان منگ یک کہ راتیک مونی بریر۔ کنا ہیبت و جوان خف تو رس۔ کنا مارا لیکہ غان ای ہنت (Punt) اکن راہی مریرہ۔ اوکان پد ”یوسرکف“ تینا ورننا غا گودی لے (Tey) آہنا..... گودی شہزادہ نا

لہ اوک۔ او تو بھاز مہا لو کسکو س، اودے سفارنگ کن ہنا۔ اوتینا گچن آن کچک زے (Zey) و ہم گڈ بائی پارے۔ اوکان پد او اسر سو گڑا آ آغوث اسے نا تک اش مقدس گلزمین ہنت انا سفر نا بنا و کرے۔ ”ایک۔“ اوڑے سرس تو مند دے ریچنگ دا انیام اش اوخری و سرسوز اندارہ و پھلکد او دامان اش جوان چکر خلک۔ او ہراڑے کہ سرسک اودے بھاز شان و شرف تنگ کہ اسل ہمو وڑ ہرا وڑ کہ اسر فرعون اسے نشان نکد۔ ولدا ہم یوسرکف دا گمان آن پیش تنگ کتو کہ اوتینا تینا اوک اپدی ہنگ آ امر کور و اودے ہرا تم گندہ ماچرت اک پلور کیرہ و خلیبک آتخ تے خنا کہ یا گڑتیک کاٹم ہریرہ تو اوڑا بنا غا یا ت آ تیان است و بیہرہ تنگ کہ او کنگ اوڑن امر پھرا کرے۔ دا وڑ اونا است آسرات مسکہ و او ہندا زیا غا گڑا اوتینا کم اشنگ گڑا تے گورا، و اسر مصری آغوث ایسٹی ٹوس و اسر اولدا ہمو گلزمین، ہمو کرک آتینا کام و عتھا، ہرا نا کچنی کن اوتینا زند و ندر کر بس۔ آن چکا کرے، اونا دوی بلل مس اوکرن آن سیدھا خوک انا خلق آہنا۔ ”کنا آقا۔ بادشاہ یوسرکف۔“ بادشاہ خرن و عتھا و عتھا ہر پارے ”کنتینا آقا و بادشاہ امر پانگ کیسہ، آتو نن اوار انا۔ اسر دے او منہ بندغ نا جچی سے آن سوچ کرے“ اے بندغ اک انما بادشاہ دیر و؟“ اسر ورنہ بندغ اس ہرا مانون دے انا چوانا سوب آن سوزانی آخلک۔ تینا نظر و چست کسرا ورندی تیس ”خدا سلامت کے تے، اونا پن سہرا و۔“ درنا انگا بندغ بھاز جم جوش اش ورندی تیس و انا سنگت اک پارہ ”آمین۔“ ☆☆☆☆☆

ندیم بصیر مینگل

اسر بندغ یا ثوبی اسے نا سہ بندغ یا ثوبی اسے نا باروا کست آن ہیبت کنگ یک۔ انسان تینا پوریا تینا گڑا اسے حقیقت آن پیش بیان کنگ و ہرلک۔ اینو پک تینا ر دیک و منگ تو وختی فائدہ نیسکان کن دروغ تزنگ۔ دنیا تیچ و مذہب اس دروغ و جوان ع کاریم اس گوندتے۔ تاریخ اصل پانگ یک کہ دنیا تی اولی دروغ و نماز خواننگ نا دروغ، روچہ تو ننگ نا حضرت آدم و بی بی حوا و دروغ اش دا پارے کہ فلانی درخت نا میوہ غاتے کنگ آن نما تنگ ملنگر، و ہم ہر گڑا اس حقیقت و خورے۔ حضرت آدم تون شیطان نا وں چلیکتو، ولے بی بی حوا نا است اش و سوسہ جاگہ کرے، اسر دے بی بی حوا حضرت آدم و بارے دا درخت نا میوہ غاتے کنگ آن نن ہر گڑا نا حقیقت و خند۔ بھاز اک پارہ راست انگا ہیبت داوے بی بی حوا اللہ تعالیٰ نا ہم و گیر ام کرے (اللہ عالم) گڑا چونکہ شیطان نا اہیت غلط کس، و دروغ اس کس کہ داڑان راتیک پاش مریرہ، گڑا دا اوکیو دروغ نا درجہ تنگ تینے دیوال اسے نا تارم و کج اسے انسان ہموٹ دروغ جن مریک ہرا تم تینا غلط و کاریم اس دنیا غان ڈنگ اک کئے سوچ کریر، ہرا گک کاسہ؟ گڑا ای انت ورندی ایو؟ اگر راست پادوزی کن کاوہ تو شرا نی رسوا ریوہ۔ اگر دروغ تزیت تو نبی پاک تون ان کاریم بلیک۔ بھاز بندغ اک عادت آن ہم دروغ ترہ۔ جاگہ او دلدا جس آرا غا دزی ناہیت و چپ کنگ کن ہم دروغ تزک۔ دروغ انسان و سنے دین نا یک سنے دنیا نا اللہ پاک دروغ سوز آن بھاز خار کییک۔ انسان اسر انسان اسے تون دروغ تزنگ یک اسر ہر اسکان تینا

